

ھەر خاوەنی زێر وزیویک مافەکی (زەکاتەکی) نەدات لە پرۆژی قیامەتدا پلێتی ئاگرینی بۆ ئامادە دەکریت کە لە ئاگری دۆزەخدا سوور کراوەتەو، لاتەنیشت و نیوچاوان و پشنتی پێ داخ دەکریت

لە ئەبی ھورەیرەو -رەزای خۆی لێیت- کە پێغەمبەر -صلی اللہ علیہ وسلم- دەفەرموێت: «ھەر خاوەنی زێر وزیویک مافەکی (زەکاتەکی) نەدات لە پرۆژی قیامەتدا پلێتی ئاگرینی بۆ ئامادە دەکریت کە لە ئاگری دۆزەخدا سوور کراوەتەو، لاتەنیشت و نیوچاوان و پشنتی پێ داخ دەکریت، ھەر کاتیک (پلێتەکان) سارد بوونەووە دووبارە گەرم دەکریتەو، لە پرۆژیکدا کە ماوەکی پەنجا ھەزار سأل، ھەتا دادوھری لە نیوان ھەموو بەندەکاندا تەواو دەکریت، پاشان پێگە پێنیشان دەدریت یان بۆ بەھەشت یان بۆ دۆزەخ»، ووترا: ئەی پێغەمبەری خودا، ئەی چی سەبارەت بە وشتەر؟ فەرمووی: «خاوەنی وشتەری ھەندێ لە مافەکی ئەوێ بە پرۆژی ھێنانیدا بۆ سەر ئاو بۆ دۆشین دەبێت بەشی نەدارانی لێدریت؛ ئەگەر نا لە پرۆژی قیامەتدا ئەو کەسێ (کە زەکاتی لە وشتەرەکان نەداوە) لە سەر پرووی فەردەدەریتە سەر بیابانیکێ تەختی ساف، وشتەرەکان دین قەلەوتر و گەورەترە دەبن تەنانەت بێچوووەکانیشیان لە گەلدا، پێی پێدەنن و گازی لێدەگرن، کاتیک ئەوانە سەرەتا تەواو دەبن و دینە کۆتایی سەر لە نوێ دەستپێدەنەو بە درێزایی پرۆژیک کە ماوەکی پەنجا ھەزار سأل ھەتا دادوھری لە نیوان ھەموو بەندەکاندا تەواو دەبێت، پاشان (ئەو کەسێ ئەمە بە سەردا ھات بەھۆی زەکات نەدات لە وشتەردا) پێگە خۆی پێنیشان دەدریت، یان بۆ بەھەشت یان بۆ دۆزەخ»، ووترا: ئەی چی سەبارەت بە گاگەل (گا و مانگا) و پەز (مەر و بز)؟ فەرمووی: «ھەر خاوەنیکێ ئەمانە ئەوێ کە لە سەری پێوستە نەبەخشیت، کاتیک پرۆژی قیامەت دێت، لە سەر پرووی فەردەدەریتە سەر بیابانیکێ تەختی ساف، ھێچیان قوچ کەوانەیی یان کۆل یان شاخ شکا و نین، بە قوچ لە خاوەنەکانیان دەدەن، کاتیک ئەوانە سەرەتا تەواو دەبن و دینە کۆتایی سەر لە نوێ دەستپێدەنەو بە ماوەی درێزایی پرۆژیک کە ماوەکی پەنجا ھەزار سأل ھەتا دادوھری لە نیوان ھەموو بەندەکاندا تەواو دەکریت، پاشان (ئەو کەسێ ئەمە بە سەردا ھات بەھۆی زەکات نەدات لە گاگەل و پەزدا) پێگە خۆی پێنیشان دەدریت، یان بۆ بەھەشت یان بۆ دۆزەخ»، ووترا: ئەی پێغەمبەری خودا، ئەی چی سەبارەت بە ئەسپ؟ فەرمووی: «ئەسپ سێ جۆرە: بۆ ھەندیک کەس ھۆی توشبوونە بە تاوان، بۆ ھەندیکیش ھۆی پاراستن و پۆشینە، بۆ ھەندیکێ تریش ھۆی دەستکەوت و یاداشتە، جا ئەوێ کە تاوانە بۆی: پیاویکە بۆ خۆدەرختن و شانازی و دزایەتی موسلمانان پراگرتوو، ئەو بۆ ئەو تاوانە. ئەوێش بۆی دەبێتە قەلغان و ھۆی پاراستنی لە ئاگر: کەسێکە لە پێناو خودا پراگرتبێت، مافی خودا فەرامۆش ناکات لە بەکارھێنانیدا بۆ سواری و بەخشینی بۆ جیھاد، ئەمە بۆی دەبێتە قەلغان، بەلام ئەوێ کە بوو ھۆی یاداشت بۆی: ئەو کەسێکە لە پێناو خودا پراگرتبێت بۆ بەرژەوھندی موسلمانان، لە دەشتیکێ فراوانی سەوزاییدا، ھەموو ئەو گز و گیایانە لە دەشتە فراوانە سەوزەدا دەیخوات بۆی دەنووسرێن بە چاکە بە ئەندازە ئەوێ خواردوو بەتی، تەنانەت ھەموو پاشەرۆ و میزە کەبشی بە چاکە بۆی دەنووسرێت، ئەگەر پەتەکی بێچرێت تەپۆلکە یەك یان دوو تەپۆلکە سەرکەوت خودا بە قەدەر جێی پێکانی و پاشەرۆکانی چاکە بۆ تۆمار دەکات، کاتیک خاوەنەکی دەبیاتە سەر ھەر جەم و پرووباریک بۆ ئەوێ ئاوی بدات، خودا بە ئەندازە ئەو ئاوی دەیخواتەو چاکە بۆ دەنوسیت»، ئینجا ووترا: ئەی چی سەبارەت بە گویدرێز؟ فەرمووی: «دەربارەي گویدرێز ھێچم بۆ دانەبەزیو بەلام ئەم ئایەتە ھەبە کە ناوازیو و گشتگیرە، { وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْلَ خَيْرٍ يُرَىٰ (7) وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْلَ خَيْرٍ يُرَىٰ (8) } [الزلزلة]، واتە: { ئەمجا ھەرکەسێک بە ئەندازەي گەردیلەکی ھەرە ورد چاکە و خێری کردبێت دەبێتەو (7) ئەمجا ھەرکەسێک بە ئەندازەي گەردیلەکی

هه راوه نیکی ئالتون وزیو که زه کاته که یان ده نه کات ئه وا له پرۆژی قیامه تدا پلیتی ئاگرین ده کرپته سه ر لاشه ی له دۆزه خدا، بۆیه به م پلیتانه ته نیشته کانی ولاکانی و ناوچه وانی و پشته ی داخ ده کرپت، هه رکاتیگ ئه م پلیتانه سارد ببنه وه دیسانه وه گه رم ده کرپته وه له پرۆژیکدا که ماوه که ی هینده ی په نجا هه زار ساله هه تا خوی گه وره دادوه ری جیه جی ده کات (ته واو ده کات) له نیوان به نده کاند، پاشان پرنگای پینیشاندهرپت به ره و به هه شت یان دۆزه خ، ئالتون وزیو واجبه زه کاتیان لیده ریکرپت له هه موو حاله تیکدا به و شیوه یه ی له شه ریعه تدا باسکراوه، هه رکه سیک زه کاته که یان ده نه کات ئه وا ئه و سزایه ی بۆ هه یه که پیغه مبه ر -صلی الله علیه وسلم- له م فه رمووده یه دا باسی ده کات. وههروه ها -صلی الله علیه وسلم- ده فه رمووت: (له پرۆژی قیامه تدا ئه و که سه ی -که زه کاتی له وشتره کان نه داوه-): مه به ست ئه وه یه ئه گه ر خاوه نی وشتر زه کات نه دات به و شیوه یه ی خوی گه وره له سه ری واجبی کردوه له وشتره کان یان له پرۆژی دۆشینان و بردنیان بۆ ئاودان به شی نه داران و ریوارانی لینه دات. (له سه ر پرووی فریده ده ریته سه ر بیابانیکی ته ختی ساف، وشتره کان دین قه له وتر و گه وره تره ده بن ته نانه ت بیچوه و کانیشیان له گه لدایه، پی ییده نین و گازی لیده گرن): له گیرانه وه ی -مسلم- دا: ((وشتره کان گه وره تر ده ببنه وه))، ئه مپش به گه وره تر بوونیان وزۆرتتر بوونیان و به هیژتر بوونی لاشه یان وه کو زیاد کردنی سزا بۆ ئه و که سه ی زه کاتی لیان نه داوه و به شی نه دارانی نه داوه، و ئه م به هیژی و گه وره بوونه وا ده که ن پی خسته سه ر خاوه نه که یان به ئازارتر بیت هه رکاتیگ پی بخه نه سه ری و به سه ری دا تیپه ر بین ههروه کو له فه رمووده که دا هاتوه. (کاتیگ ئه وانیه ی سه ره تا ته واو ده بن ودینه کو تایی سه ر له نوئ ده ستپیده که نه وه بۆ ماوه ی درژیایی پرۆژیک که ماوه که ی په نجا هه زار ساله هه تا دادوه ری له نیوان هه موو به نده کاند ته واو ده کرپت، پاشان -ئه و که سه ی ئه مه به سه ردا هات به هۆی زه کات نه دان له وشتردا- پرنگه ی خۆی پینیشان ده دریت، یان بۆ به هه شت یان بۆ دۆزه خ): و اتا سزای بۆ سه ر ئه م که سه به رده وام ده بیت هه ر که کو تا وشتر ته واو بوو له پی خسته سه ر خاوه نه کانیان که زه کاتی نه داوه له دونیادا له مافی ئه و وشترانه دیسانه وه وشتری یه که م ده گه ریته وه بۆ پی خسته سه ر لاشه ی ئه مپش بۆ پرۆژیک به رده وام ده بیت که ماوه که ی په نجا هه زار ساله. (ووتر): ئه ی پیغه مبه ری خودا، ئه ی چی سه باره ت به گاگه ل -گا ومانگا- وپه ز -مه رو بز-؟ فه رمووی: «هه راوه نیکی ئه مانه ئه وه ی که له سه ری پۆیسته نه یه خشیت، کاتیگ پرۆژی قیامه ت دیت، له سه ر پرووی فریده ده ریته سه ر بیابانیکی ته ختی ساف، هه تا کو تایی به م به شه): ئه وانیه ی زه کاتی گاگه ل وپه ز ده رناکه ن هه مان سزای ئه وانیه یان هه یه که زه کاتی وشتر ده رناکه ن، ئه و ئازه لانه ی قوچیان هه یه به قوچ له خاوه نه که یان ده دن بۆ ئه وه ی ئازار و لیدانه که به ئیشتر بیت. (ووتر): ئه ی پیغه مبه ری خودا، ئه ی چی سه باره ت به ئه سپ؟ فه رمووی: «ئه سپ سئ جوره: بۆ هه ندیک که س هۆی توشبوونه به تاوان، بۆ هه ندیکیش هۆی پاراستن وپوشینه، بۆ هه ندیکی تریش هۆی ده سته کوت وپاداشته): و اتا سه باره ت به ئه سپ سئ جوره: جوری یه که م/ (جا ئه وه ی که تاوانه بۆی: پیاویکه بۆ خۆده رخستن و شانازی و دژایه تی موسلمانان رایگرتوه، ئه وه بۆ ئه و تاوانه): ئه م پیاوه ئه سپی رایگرتوه بۆ ریا و شانازی کردن و خۆبه رزکردنه وه به سه ر خه لکی و دژایه تیکردنی ئیسلام، بۆ ئه م که سه تاوان ده نووسرپت و سزاکه ی وه رده گرپت له قیامه تدا. جوری دووه م/ (ئه وه ش بۆی ده بیته قه لغان وهۆی پاراستنی له ئاگر: که سپکه له پیناو خودا رایگرتییت، مافی خودا فه رامۆش ناکات له به کاره یتانیدا بۆ سواری و به خشینی بۆ جهاد، ئه مه بۆی ده بیته قه لغان): و اتا ئه و ئه سپه ی خاوه نه که ی به کاریده هینیت بۆ پیداو یستی خۆی به هۆی به ره مه کانی و شیریی و شتومه ک هه لگرتن له سه ری! بۆ ئه وه ی خۆی پاریزپت له پرسیار کردن له خه لکی، ئه گه ر ئه م کرده وه یه ی له پیناو به ده سته یتانی ره زامه ندی خودا بیت ئه وا لیره دا ئه م به کاره یتانه ده بیته هۆی پۆشین و پاراستن بۆی چونکه پرسیار کردن له خه لکی له کاتی هه بوونی داراییدا حه رامه، وههروه ها -صلی الله علیه وسلم- ده فه رمووت: (مافی خودا فه رامۆش ناکات له به کاره یتانیدا بۆ سواری و به خشینی بۆ جهاد): و اتا له کاتی پۆیستیدا سواری ئه سپه که بیت له پیناو خودا -بۆ جهاد کردن- یان شتومه کیک نه خاته سه ر پشته ئه سپه که که له ئه سپه که له توانیدا نه بیت، و گرنگی پیدات وزیانی لئ دووربخاته وه ئه گه ر به م شیوه یه بیت ئه وا ئه سپه که ده بیته هۆکاریک بۆ دوورخسته وه ی هه زاری له سه ر خاوه نه که ی. جوری سنیهم/ (به لام ئه وه ی که بووه هۆی پاداشت بۆی: ئه وه که سپکه له پیناو خودا رایگرتییت بۆ به رژه وه ندی موسلمانان، له ده شتیکی فراوانی سه وزاییدا، هه موو ئه و گژوگیا یانه ی له و ده شته فراوانه سه وزه دا ده یخوات بۆی ده نووسرپن به چاکه به ئه ندازه ی ئه وه ی خواردووبه تی، ته نانه ت هه موو پاشه رۆ و میزه که هشی به چاکه بۆی ده نووسرپت): و اتا بۆ جهاد کردن ئاماده ی کرد له پیناو خوی گه وره جا خۆی بۆ جهاد به کاریه یتنی یان بیه خشیت به مسولمانان بۆ ئه وه ی بۆ جهاد کردن به کاریه یتن له پیناو خوی گه وره بۆ به رزکردنه وه ی و شه ی خوی گه وره -بۆ سه رخسته نی ئیسلام-، ئه گه ر به م شیوه یه بیه خشیت ئه وا هه رشتیگ ئه سپه که ده یخوات له گژوگیا له زه ویدا و میزه که ی وپاشه رۆکه ی هه موو ئه مانه به پاداشت

بۇ خاۋەنى ئەسپەكە دەنۇوسرىت، { وَلَا يَطْلُمُ رَبُّكَ أَحَدًا } واتە: { ۋەروەردگارت سىنەم لە ھىچ كەسىك ناكات }.
 (ئەگەر پەتەكەى بېچىرېت تەپۇلكەيەك يان دوو تەپۇلكە سەركەوت خودا بە قەدەر جىي پىكەنى وپاشەپۇكەنى چاكەى بۇ
 تۇمار دەكات): واتا ئەگەر پەتى مىلى ئەسپەكە بېچىرېت كە پىۋەى دەبەستىرېت لە شوپىنى لەوەرگاگەى وىچىت بۇ
 شوپىنىكى تر گۇگيا بخوات، ئەوا خاۋەنەكەى پاداشتى بۇ دەنۇوسرىت بە پىي ھەنگاۋەكانى بۇ شوپىنەكەى تر و بەھمان
 شىۋە مىز وپاشەپۇكەنى. (كاتىك خاۋەنەكەى دەياتە سەر ھەر چەم ورووبارىك بۇ ئەۋەى ئاۋى بدات، خودا بە
 ئەندازەى ئەو ئاۋەى دەىخواتەۋە چاكەى بۇ دەنۇوسىت): واتا خاۋەنى ئەسپەكە پاداشتى بۇ دەنۇوسرىت بەھۋى
 خواردنەۋەى ئەسپەكە لە رووبار ئەگەرچىش مەبەستى ئاۋ پىدانى نەپىت، و بە ھەموو خواردنەۋەىك چاكە بۇ
 خاۋەنەكەى بۇ دەنۇوسرىت، ھەرچەندە خاۋەنەكەىشى نەيدەۋىست ئاۋى پىدات، ئەمىش بەھۋى بوونى نەتى
 يەكەمەۋە، نەتى پراگرتنى لە پىناۋ خۋاى گەورە، واتا مەرج نىبە نەت ھەپىت لە ھەموو كىرەۋەكەدا لە سەرەتاۋە ھەنا
 كۇتايى، مەگەر نەتەكە ھەلبۇەشىتەۋە ئەۋىش نىاز مەبەستى دەرچوون لە ئەنجامدانى ئەو كىرەۋەى. (ئىنجاۋ وترا:
 ئەى چى سەبارەت بە گۇپدېرېت؟): واتا حوكمى چىبە، ئايا ھەمان حوكمى گاگەل وپەزى ھەبە لە زەكاتدا يان حوكمى
 ئەسپى ھەبە؟ (فەرموۋى: «دەربارەى گۇپدېرېت ھىچم بۇ دانەبەزىۋە»): واتا سەبارەت بە زەكاتدان لە گۇپدېرېت ھىچ
 دەقېك دانەبەزىۋە. (بەلام ئەم ئايەتە ھەبە كە ناۋازەبە و گىشتىگىرە، { فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْلَ خَيْرٍ أَخَيْرُ خَيْرًا (7) وَمَنْ
 يَعْمَلْ مِثْلَ شَرٍّ أَشْرُّ شَرًّا يَرَهُ (8) } [الزلزلة]، واتە: { ئەمجا ھەركەسىك بە ئەندازەى گەردىلەبەكى ھەر ورد چاكە
 و خىرى كىرېت دەبىننەۋە (7) ئەمجا ھەركەسىك بە ئەندازەى گەردىلەبەكى ھەر ورد خراپە وشەپرى كىرېت
 دەبىننەۋە (8) }): واتا ئەم ئايەتە گىشتىگىرە بۇ ھەموو خىر و چاكەبەك ۋە ھەروەھا بۇ ھەموو شەپ و خراپەبەك؛ چۈنكە
 مەرۇف ئەگەر بە ئەندازەى كىشى گەردىلەك چاكە بكات لە قىامەتدا دەبىننەۋە و پاداشتى دەدرېتەۋە بۇ ئەگەر چاكە
 لە سەرەۋەى ئەم كىشى گەردىلەبە بىت پى ھىچ دوو دلى و گومانىك دەبىننەۋە و زىاتر پاداشتى دەدرېتەۋە، ھەرۋەكو
 خۋاى گەورە دەفەرموۋىت: { يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُّحْصَرًّا وَمَا عَمِلَتْ مِنْ سُوءٍ تَوَدُّ لَوْ
 أَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُ أَمَدًا بَعِيدًا } واتە: { (بىترسن) لەو رۇژەى ھەموو كەسىك ھەركارىكى باشى كىرېت دەبىننەت
 و ئامادەبە، و ھەركارىكى خراپى كىرېت ئاۋات دەخۋازىت كە لە نىۋان ئەو و كارە خراپەكەيدا ماۋەبەكى زۇر دوور
 } بىۋاۋە و خودا دەتان ترسىننەت لە سزاي خۇى و خودا مېھرەبانە بە بەندەكانى خۇى.

<https://sunnah.global/hadeeth/ku/show/6611>

النجاة الخيرية
ALNAJAT CHARITY

